

O 106. seji 1. febr. ni druga poročati, kakor da se je cel kup prošinj v raznih zadevah vladi izročil v preudarek. Ko bi vlada le eno reč iz vseh teh prošinj posnela, namreč: da ne more ona iz središča vsem krajnim koristim zadostovati, da je toraj treba odvsredbe — decentralizacije!

## Dopisi.

Iz Ljubljane, 2. febr. (Dr. Costa. Trgovinska zbornica.) Nepričakovana smrt dr. Coste je hudo pretresla vse Slovence, liberalci in nemškutarji pa so srca veseli in ošabno že dvigajo po koncu glave, češ, da sedaj na Kranjskem ptujcem rožce cvetó. Dokler je dr. Costa še živel, bali so se ga protivniki naroda slovenskega, ker so živo čutili njegove veljavo pri ljudstvu in vsestranske njegove zmožnosti. Videli so, da dokler dr. Costa stoji na straži slovenskega naroda, ne bode lahko mogoče prevariti ga. Zato so poskušali vse, kar koli si je kedo izmislil, da bi spodbili veljavo in zaupanje dr. Coste pri ljudstvu. Sumičili so ga, kar so mogli, ter podtikali mu najgrše namene, da bi le narod od njega odvrnoli; in z žalostjo moramo reči, da po nesrečnem bratovskem razporu je „Slov. Narod“ v tem oziru prekosil še „Tagblatt“ in druge nemčurske liste.

Pa vse to početje je bilo zastoj. Večina slovenskega naroda je previdela neizrečno važnost dr. Coste in mu je kljub vednemu hujskanju liberalcev — nemčurskih in slovenskih — ohranila svojo udanost in zvestobo. To se je najlepše pokazalo pri pogrebu rajnega. Dasi zarad kratkega časa ni bilo mogoče smrt njegovo naznaniti na vse kraje in prijatle njegove povabiti k pogrebu, ker še 48 ur ni ležal na mrtvaškem odru, se je vendar zbrala tako obilna množica iz vseh krajev slovenskih, da Ljubljana tacega pogreba še ni videla! Župani iz ljubljanske okolice pa njihovih namestniki nosili so blagega mrliča. Ljubljanski gospódi se je zdelo nekoliko čudno, da so ga nosili kmetje in bi bila menda raji vidila, da bi ga bili vlekli konji na pokopališče; a nam se je zdelo to jako lepo in pomenljivo, da so ljudski predstojniki nosili ljudskega zastopnika k pogrebu. Ob krajih svetili so sokolci pa deželni uradniki. Pred mrličem so šla razna društva ljubljanska s svojimi zastavami, pa deputacije vnanjih krajev, in ginljivo je bilo viditi dolge vrste kmetov, ki so ljubljenca naroda slovenskega spremljevali z moleki v rokah na pokopališče. Za njimi je prišla deputacija ljubljanskih gospá in gospodičin v črni svilnati obleki, potem usmiljene sestre, frančiškani in duhovenstvo. Za mrličem pa so šli sorodovinci, uradniki, vojaščina, mestjani pa dijaki, katerih menda šolsko vodstvo ni povabilo, da bi bili šli skupno v vrsti pred mrličem, kakor je sicer pri imenitnih osebah v

navadi. Ljudstva se je vse trlo in reči smemo, da ga je spremljevalo več nego 10.000 ljudi k sv. Krištofu. Prav in lepo je tudi bilo, da so bile med pogrebom po večem štacune tudi nasprotnikov naših zaprte, kajti še najhujši protivniki ne morejo tajiti, da je bil dr. Costa eden najrazumnejših mož ne samo v Ljubljani in na Kranjskem, ampak rekli bi, v celej Avstriji. Vencev, katerih so mu razna društva darovala, naštehi smo 35, zastav pa je bilo 8. Pri današnji besedi v čitalnici se je g. dr. Bleiweis s prisrčnim govorom spominjal dr. Coste ter se v znamenje velikega zaupanja, kterege je rajni užival, skliceval ravno na njegov sijajni pogreb!

Mikalo Vas bo zvediti, da je po Ofenheimovi pravdi slavnoznani minister Bahans zavrgel pritožbe o nepostavnostih pri volitvah za kupčijsko zbornico, ki se je vsled tega včeraj osnovala. Za predsednika so izvolili žitnega kupca Dreota, ki je v svojem govoru povdarjal, da se noče niti z narodno niti z cerkveno politiko pečati, ampak le skrbeti za korist (?) dežele kranjske. Ko bi teh tičkov že tako dobro ne poznali, bi jim morda kaj verjeli, tako pa je vse njih prizadevanje zastoj! Radovedni smo, kaj da bodo storile sodnije, katerim se bode dala prilika preiskovati postavnost teh volitev.

Iz Ljutomera. (G. dr. Srnee in — volilci.) Precej enostranski dopis v „Nar.“ mi je povod, da spregovorim o stvari, o ktereji bi bilo res najpametneje — molčati.

Naš deželni poslanec g. dr. Srnee je na dan 26. dec. l. l. sklical svoje volilce v Ljutomer, da jim o svojem delovanju sporoča. Prišli so na ta poziv samo 4 volilci. Bili so pa razun g. okr. glavarja še nekateri drugi gostje kot poslušalci navzoči. Gosp. poslanec je razlagal, kar je storil in česar ni storil; o šolstvu govoril je najobširneje in ga celó do neba povzdigoval, čeravno nam zdaj od te strani največa nevarnost za narodnost žuga. O národnem delovanju v dež. zboru ni skoro družega nič povedal, kot da je mladoslovenec in da hoče to tudi ostati. Zdjaj pa vemo, pri čem da smo!

Neki hud nemškutar, pa na važnem mestu stoječ gospod, se je enkrat izustil, da so mladoslovinci njih najboljši pionirji. To radi verujemo, ker imamo še pet zdravih čutov na sebi in vidimo, kaj da se na svetu godi, kako da se naši najhujši nasprotniki prisrčno veselé rovarskega dela „mladih“ na Českem in na Slovenskem, ker so „mladi“ s svojim liberalizmom dognali stvar, ktere bi ne bi nemčurji sami nikdar mogli, da so namreč narodno stranko na dvoje razcepili, vedé se kot najljutejši zoperniki katol. cerkve.

Gosp. dr. Srnee je nekako nezadovoljnost poslušalcev občutil, ter je sobo zapustil in naročil poslušalcem, da naj se posvetujejo, ali še je vreden njih zaupanja ali ne; če ne, potem

je pripravljeno svoj mandat položiti. Ko je spet nazaj prišel, izrekli so mu še navzoči 3 volilci svoje zaupanje, in on ostane poslanec.

**Iz Ptuja 27. jan.** —r— Včeraj smo imeli jako slovesen pogreb. Pokopali smo enega najstarejših ptujskih meščanov, g. Fürsta, ki je 24. jan. v 82. letu svoje starosti mirno in lepo po krščansko v Gospodu zaspal. Najmanj pol Ptuja je bilo na nogah. Tudi učenci realne gimnazije, mestne in slovenske šole so spremljali pokojnika. . . . Čemu in zakaj to? prav za prav ne vemo, ker nam kaka posebna zasluga rajnega mestjana za občini blagor ni znana. (Kedar je kaka cerkvena svečanost, ne morejo gospodje ne ene šolske ure pogrešati; kedar pa je kaj druga, zamorejo vse. Vredn.)

Po ptujskodravskem polju in po haloških goricah je sneg skoro že ves skopnel, in vinogradi se že prav pridno obdelujejo — reže se in groba. Zimska setev, tožijo ljudje, da je zelo trpela.

**Od sv. Križa pri Ljutomeru.** (Diplomatičen obed alj kaj?) Te dni sem izvedel, da je naš gosp. okr. glavar na sv. Štefana dan povabil nekoliko županov k sebi na obed. Sama po sebi je ta reč nedolžna, ali župan, ki se je tega obeda vdeležil, nikakor ne more biti nasproti gosp. glavarju samostalen, in zato ravno se bojimo za naše župane, da ne bi boljše gosp. glavarju kot ljudstvu, ki jih je izvolilo, služili. Ne bom tistih županov, ki so se tega obeda vdeležili, imenoval, želel bi samo, da naj ljudstvo na svoje župane pazi, da mu zvesti ostanejo, in ako to ni, naj pri volitvah bolj značajne župane voli.

(Ali je samo naključje bila, da so se župani gostovali istega dne, ko je g. dr. Srnc za popoldne volilce bil na shod povabil? — Pri vsem spoštovanju do ces. oblastnij moramo vendar gg. župane opominjati, da si pred vsem drugim varujejo samostalnost na vse strani. Vred.)

**Od sv. Lovrenca v slov. goricah 31. jan.** (Obžalovanja vredna nesreča.) Denes se je v Mosteh blizu Pesnice grozna nesreča zgodila. Kmet Fr. Dolenšak je ustrelil dva svoja sina! Starejši France, 23 let star, je bil vojak, od jeseni na odpustu doma; mlajši 21letni Valentin bil je zadnjokrat vojaščine začasno oproščen. Že več let sem se je sosedom dozdevalo, da Dolenšak na hipe ni pri pravi pameti; o takih trenutkih je navadno jako surovo z svojo ženo delal. Sinova sta ob takih dogodkih sicer svojo mater branila, očetu pa nista ničesar hudega prizadevala; v obče sta se štela med pridne fante. Tudi v saboto večer je bil tak nemir; žena je, kakor vselej, zbežala.

V nedeljo odide s starejšo hčerjo k rani božji službi. Po storjenih navadnih opraviilih gredó vsi ostali domači: oča, sinova in dve hčeri, ena 14, druga 9 let stara k zajtrku. Oča zajme nekoliko žlic, potem gre v zadnjo hišo,

vzame dve nabiti puški, odpre nekoliko duri, ustrelí enega v glavo, da se zgrudi na tla, potem zgrabi drugo puško in nameri na drugega; ta neki milo prosi, pa nič ne pomaga, tudi tega v glavo ustrelí, da se mrtev zvrne. Ker prvi ni bil pri priči mrtev, ga nesrečni oča s puško udari, da se puškin ročnik na dvoje razkolje. Starejša deklica med tem groznim dejanjem s hiše zbeži, mlajšo pa oča, vzevši kolač kruha, v sobo zapre, rekši: „Pazi na nju in pridna bodi“, — ter odide. Ker je ključ v vratih ostal, prihité brž ljudje na pomoč. Enega nesrečnežev še najdejo živega, pa tudi ta umrje, preden pride duhovnik. Oče gre potem za Pesnico doli do mosta pri Dornovi in za železno cesto dalje proti Ptuju; kam da je šel, še se zdaj ne vé.

Ta nesrečni človek je bil sicer mirnega obnašanja, ne pijanec; ako je pa le malo pil, je bil neki celó zmóčen in to je trpelo tako do osem dni. Sinova sta neki oba presv. Jezusovega Imena tje-den pri spovedi in sv. obhajilu bila, kar je vsaj nekoliko tolažbe za nesrečno mater.

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Vse druge dogodke v kot stavlja velikanska pravda Ofenheimova, pri kateri so bile dozdanj priče zaslišane ter se prične 4. t. m. izpovedovanje zvedencev. Ker se ob kratkem popisati ne da izpoved bivšega ministra Giskre in sedanjega min. Banhansa, se mora popis zaradi pomanjkanja prostora na prihodnji čas odložiti. Za danes le rečemo, da se smola vseh drži, ki so v to pravdo zapleteni. „Deutsche Ztg.“, toraj list Giskrine stranke, pravi v poročilu o zagovoru Giskre: „Kaže se, da ima zotoženec hibo na sebi, ktera se pa socialna bolezen imenovati mora. In da se je ta socialna bolezen razkrila, je zasluga Giskre, česar sicer naravnoč ni namerjaval, ampak je le hotel svojega ljubega Viktorja (Ofenh.) opravičiti.“

Na Gornje-Avstrijskem je bila dopolnilna volitev v velikem posestvu. Voljeni so „enoglasno“ prejšnji trije ustavaški kandidati. Po krivici izpuščeni posestniki duhovskega stanú so vložili protest proti volitvi, ker še cesar niso potrdili sklepa drž. zbora, da bi posestniki cerkvenih beneficij volilne pravice ne imeli. Prvo-sednik volilne komisije, dr. Gross, ni hotel protesta sprejeti, češ, da protestirati ne more, kdor volilne pravice nema!? V protokolu se je samo zapisalo, da je bil poslan protest, kateri se pa ni sprejel. — Pač prav turske pravne razmere!

**Kranjsko.** Kakor poroča dopis „iz Ljubljane“, je min. Banhans, preden je še na dotično vprašanje grofa Hohenwarta in tovarišev odgovoril, in kljubu mnogobrojnim protestom, ki leže pri gosposkah, volitve v trgov. zbornico odobrill! — Kam da pridemo z volitvami, če se tako godi, to sam Bog vé.